

ԽԱՅԻԲԱԿ

Գրասենյակ 10 Կ. ԳԱՆԱՐԱՆՆԵՐՈՒՄ 12 Կ. 1909 ՇԱՐԻԱՐ, ՓԵՏՏՆՈՒՐԻ 7 - րԱ. ԹԻՖԼԻՍ. N 6.
Է Ժ Ե Ն Գ Ը Զ Ե Թ Զ

Անգլիացի և Ֆրանսիացիների միջև
— Հարազատ, ինձ ուղիք թանգ է նմանի
— Է՛հ, խախի՛ն տուր շարիք միջիմուկ
— Թող ապրիլն ինի, քայք թաղն ա
նիկ արժե. ես ձեր խախիքը կը ծախեմ
125 միլիոնով— և այն ժամանակ իստակ
խաղաար կը լինե՛ր

Այժմս ես իսկապէս քաղաքուհիմ

Շ Ա Ր Ո Ւ Ե Ա Կ Ի Ո Ւ Մ Է

4 Տարի

ԳՐԱՆՆԵՐԿԸ ԳՏՆԻՈՒՄ Է

Պ Ա Ք Ա Բ Ա Լ Ա

Նրդիմարանկան-աստիճական շարժումների

4 Տարի Բ Ա Ք Ա Լ Ա Ո Ր Դ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ե Լ

Նոր գրույ թամարդները թերթը ստանում են № 1-ից

Տարեկան գինն է Թիֆլիզում 4 ր. | Գուրար և Արտասահման 5 ր.
 Կէս տարւանը » » » 2 ր.50 | Կէս տարւանը » » » 3 ր.
 Մեթազուրիմը 2 ր. և երբ փակ չէ, իսկ ԳՐԱՆՆԵՐԿԸ փակ է գեղեկները:
 Մեր հասցեն՝ Тифлис, Редация „Хатабала“
 Արտասահմանից՝ Tiflis (Caucase) Redaction „Khatabala“.
 Թար. նշատարակող՝ ԱՍՏ. ԵՐԻՅՈՒՆ

Մ Ե Ն Գ Ը Ս Ե Ե Ն Գ Ը Ս Տ Ր Ո Լ Ն Ե Ր Հ Ա Յ Կ Ա Կ Ա Լ Օ Պ Ե Ր Ա

Հայ երգիչների ընկերությունը, մասնակցությունը կայսերական
 թատրոնների ադրիան. Ամբրջանի, Կարդիկանի, Մամաջանի,
 Ռաչատրեանի, Նարդանի, Երիզարեանի, Բյուշեյանի, օր.
 Արժրուտու, Կոստանեանի, Կարզանեանի, Տէր Ասատուրեանի, Ար-
 չահամեանի և Բարխուդարեանի:

ԱՌԱՋԻԿԱՅ ՄԵՆ՝ ՊԱՍԻ ԸՆԹԱՅՆՈՒՄ: ԿՐԱՆԱԿԱՆ ԼԵՆԻՆԵՆԻ
 Օ Պ Ե Ր Ա Ն Ե Ի Ը

Երկուշաբթի, փետրարի 9-ին

„Լ Օ Ր Ի“

Փայերա 4 գործ. երաժշտ. Միսոնի
 Դիվերտամենտ բալետ
 Մ Ա Ն Ո Ն Ի

Երեքշաբթի, 10 փետրարի

„ՉՈՐԱՑՐԱՇ ԲԱԴՐԻՋԱՆ“

Կոմե-օպերա 3 գործ. մուզիկա Շիրազի
 տի ՉԼՅԻ

Բայլա զիվերտամենտ
 Բ Ա Կ Ա Լ Ա

Չորեքշաբթի, 11 փետրարի

Գույս Ներկայացում

„Ի Ս Պ Ա Ն Ա Խ“

Օպերա 4 գործ. երաժ. Կարտֆոլի
 Ջ Ո Ն Ջ Ո Ւ

Օպերա 1 գործ. երաժշ. Եսրուսի

ՄԱՆԱԿՑՈՒՄ Է ԱՐԲՈՋ Յ ՈՒՄՐԱԸ

Տոմարների համար փառքը կարելի է դիմել՝ Նեղ երգիչների տան կա-
 սաններում, կամ Նալոյ երգիչների մզոսներին մաս:

Սկիզբն է դիվերայ 12 փ.

Բայլամեյստեր՝ Գուր. Երկրման Անարպրեհիբ՝ Կարգան Կարզանեան
 Պատասխանատու ընկեսր Փանիկ, ադմինիստրատոր՝ Գուր. Լևոնեան
 Օպերաժը Նորին թերթիցական մեծերին՝ Հարեշանի Մեհիկի զու-
 սատական թատրոնի:

Հաստատությունից խնդրում ենք ներկայացման ընթացքում հանդիսա պա-
 նել իրենց, մասնակց լօրի և Բայլա օպերաների ներկայացման օրը:

Հինգշաբթի, 12 փետրարի

„ԱՋԱՐԱՆԴԱԼ“

Օպերա 8 գործ. երաժշ. բախվալ Գիզոյի
 Բայլա՝

Ջ Է Թ Ի Ս Խ Ի Լ Ի

Որբաթ, 13 փետրարի

„ՏԱՊԱԿԱՇ ԿԱՐՏՓԻԼ“

Օպերա 6 գործ. սեփական մուզիկա
 Կարդիկանի

Մ Ո Ւ Ն Ո Ւ Ե Դ Օ

Կոմ-օպ. 2 օ. մուզ. Օսպի-Յուլիանյի

Շաբաթ, 14 փետրարի

Յայտնի Երեք Ամբրջանի ընձեֆիանի
 „Ղ Օ Լ Օ“

Օպերա 4 գործ. եր 6 պատկեր
 երաժշ. Մայլաի

Նշալի զիբը կը կատարել պ. Կարդիկանը.
 Դիվերտամենտ բալետ՝ ՓԱՍ ԲՈՆՄԵՐՈՎ:

Կիբրցոլայա փողոց, Կիկտօրիա
 նրբանոցի դպրատուն.

ՃԱՌՈՒ ՄՐՏՔ ՁԱՅՏՆՈՒՄ ԵՆՔ, ՈՐ
 մեր աշխատակից
 ԳՐԱՆՆԵՐԿԸ ԳՏՆԻՈՒՄ Է
 Կարևանուն նրանցումից իտոյ
 կնքել է իր մահկանացուն
 Փետրարի 3-ին էջմիածնում:

ՀՄ ՕՐԵՆԵՆ ԻՆ ԱՐՔՐՈՒՄ ՀՄ ԸՍԳԻՆ ՄՈՐԻՆԵՐՔ ԱՆՈՒՄ

Օրեկաններու սեզոնը պրծաւ ու փառք
 Աստուծ, կուր փոքր ըլի աչ, խախը մէ
 քիչ զեմանայ:

Փառք իմ տալի Աստուծու, չունքի էս օ-
 րեկաններն էլ՝ էն ուրշ թաններու հանգի,
 դիմերիս ցաւ ու պատիժ կուս:

Նը օրեանները, էս սահաթիս անօրե-
 լիան, մէկ իս խնայի, մէկէ կի իս
 Արմատուս թանը կի էն է, փոքր է մար-
 թիքը, փոքր նիսի օրեկանները սարգեյին,
 անձներն էլ սրամէն թամուսինը տարի ա-
 սալ, փանչիչ էին, իմում իմ փոքր թամու-
 սինը տարին անցաւ, մէ քաշ անձներն էլ
 միմե-միմե թանի կուս:

Ու թէ թանը էս թատրոն է, քաւ տրի ու
 սրամէն մէ թամուսինը տարի կողմ վիկայ
 ու տիս, թէ օրեքը թանի թանի օրեկանները
 պիտի կատարել սակը, փոքր կարծեայ զի-
 փունանցը պատու, չունքի փոքր էլ զիբի,
 իս էլ զիբիմ, սիբեկներ ջան, փոքր աշ-
 խարիս փրն ուրիչ փոքր մէ սակի մէջ, էս-
 զուգում ցարս-պարս ու միմե-միմե մար-
 թիք էին Կարմալ մուսի, փոքր փոքր նիսի,
 սիպրի, նիմիկայ մուսիները, թեր աշեքը
 քաջ շարժ, հաստատ փոքր խիստ միմե
 թանի ին ըլում:

Անք փոքր իրա լաւ-լաւ ու միմե-միմե
 փոքրիկները օրեկանը սարքում է, լաւ է
 անում, խիստ զոքսանքը թան է կուս:

Անքը փոքր փոքր վերջիվ փոքր վի-
 կանները, պարտական է, փոքր իրա փրգի-
 ներու համար օրեկաններ սարքել:

Ու հուսոց սակը շատ սարքել է, թան-
 քու մէջ խիստ օրեկանը է մաճ գրել:

Ո՞վ զիբի փոքր մէ օրեկանը փան-
 աական էակց ախուրստ լիսպիեր իր վե-
 սիները, փոքր փոքր հուսոց սակը, եւ մէ
 տարուսը օրեկանը սարքելում ջախա քա-
 շիք:

Աստուծ օրեմ հուսոց սակիս
 Մեջ:

Համա արկի զիբիները՝ խիստ լաւ թան է,
 անհասցը գարեթ թանիլը՝ խիստ օրեկան-
 կատար ու կամ գարաթ:

Վանասահմանք վաղ Գրանտական է: (Իսկ Եզդուր նամակ իմ ստամ գրանտական, չունիք զիցիմ վաղ մեր գրանտականներից ստանալն ինչը շարժել է) Թէ վաղ ստանա օր ու ստանն մը ծախքով Գրանտական արդ ստանա օր սրբոր չգիցեցանք, նոր ըստ իրան ծանոթացուց կուրի:

Սակը ու էն էր հուսոյ Լուսաւորական անջ գրաւուար է, վաղ օրիցնաննու արհիւնքն էր այն Ենկն ու Ենկն վաղ գրաք վաղ արժանի ըլին:

Մեր զիցիմ տարիներու օրիցնաննուիրք իրան արժանի մարքիք էր:

Համա ըստը էն է, վաղ զրանք արժանի էր. իսկ Ենկանն էլ է վաղ օրիցնաննուիրք իրան մարդու ծանոթները կրնան ստան հուսոյ ակնին:

Չարքիմ իրանք չէին ստան, համա գրաքիցնիրան օր. գրաք էին, իրանք գրաքիցնիրան ստան, վաղ ստաննիրան գրաքը չէին: Ու ըստը կրն ստաննուիրք միջոցիմ Իրիցան, թէ գրաքիցնիրանն. թէ նրանք արժան, թէ գրաքիցնիրանն, թէ ծանոթ, թէ ըստը, վաղ փառնանու ու փրան փառնան, իրան ին շոքաք գրաք հուսոյ ակն համա ու էս գրանտական տարան, թէ վաղ հուսոյ ակն տարան է գրանտ միջոցիմ էն ու գրանտ շուրջաքով:

Սրանքիմ սով ընդամայն չէ:

Ու մէ օրի փառքիցնուար գրաքիմ գրաք իմ կուրի:

Ասանք ու ստանք իսկանք Օսաննու Արևուրդի գրան. իրան օրիցնանք նամակնու ու համ էլ Տիրիցնուարու օրիցնուրով իսկանք իր ստանք ըստը չէն ստան, նա էլ զիցնուրիցնիրանք, ստանք Չուսաքար սոս նուստուարուր ըրանքը չէ ստանն:

Ծան: Սրա համա ստան ին, վաղ հուսոյ ակնին ստ միան շուսաքիցնիրան է արի, չունքք ակնուար. թէնով ակն շուսաքիցնիրան է, մէ օր ստ, մէ օր Ենկն, մէ օր Եստիք, մէ օր էլ Ենկի իսկանք է սարիք է սակն ակնուարիք է:

Ազրի, շատ սարի, վաղ Եստիք շուսաք է ակնին:

Ու չունքք զու էն շուսաքը ակնուր է, մայ նայով ըլի: Ինչ վաղ սակն էլ էն շուսաքիցնիրան տարանով իրն սակն է:

Օսաննու Արևուրդ լաւ, վաղ, սակն սերքը թէ Եր գառի իսկանք, զանտաննից տարի արժանակով հուսոյ իսկանք համա, իրա շոքաքիցնիր վեր է կուրի:

Ու թէ Օսաննու Արևուրդ ուրիշ սակն լաւ գրաքիք մէլ կուրան ծանու ու էն Օսաննու Արևուրդ ըլիք, ինչ վաղ սակն է, թէ իրա համա, թէ իսկանք համա ու չէ արի: իրան կանչուր է, գրաքիցն քարանք է սի, վաղ նամակիցնիրան, թէ վաղ ստան կրն, թաղի է ու ակտորանքն է արի: Մարքը համ սարի կանչուր է, համ էլ էս ստանք է մեր սրբիքն Արև համա:

Փանտաննից տարի սոսք, Անն էլ մէ

քան չէ էլի, մէ ութ մանքիցնուր ակնուար փառնու է էլի, զիցը, մարքը վեր է կուրի զիցիմ, կարքիցնիր է կարքիցնիր է, շարիչ է էլի, իրան շարիչ է էլի ու Աստուրի սակնք գառն է Անն:

Սրա համա ստան ին, վաղ իրան շուսաքիք է քարի, վաղ հուսոյ ակն գրաքիցնուր իսկանքն ու էս կար ստանով մարք է գառն: Հիմի մանք վաղ Անն չունանուր, ինչ կուրի: մէ ստանուր սակնանք, իսկանքսց զարտուր, զիցնով զակն, կրնանքը քար չափիցնիրան ու էրիս համ էլ գրաքիցն մնացընքով:

Հիմի գրանք էլ լաղը, Բարսիաննից Անն, թէ ստանուր (մեղի) սակնանքի Բարսիաննուր:

Ու թէ վաղ կանար ըլի, վաղ Անն ուրիք ըստ ըլիք, իսկանք զիցիմ է միջուար, մէ միջուար... ու չէ էլի սակն իսկանք, ըստ իրան կանչուր է էլի, թմանով սակնուր կուրի: իրան նայով կուրի:

Անք կի սրա ստանք իրան կանչուր է, իս ար օրիցնանք չէի կուարի, իս սրա զիցիքը կուր Արևուրդի, կու սոթի, էլի կու զիցիքիք, կու սակն ու իրան Եստիք գրաքի մէլ կու ստանուր էլ:

Թէ չէ, օրիցնան ինք սարքում ու նրա զիցիքը չիք կարքում:

Սրանուրիցն նուսն մանքիմ, իս, չարքիմ սակն իրան մի սրանով Սրանուրիցն, Ենկուր վաղ գրաք մեր կրնանուր, կանչուր է կանտանուրիցն տարի քարաքը մանքն, իրան կրնի սոթուր միջ թրիստուրուր համ շուսաքիցն համ սարքիցնիր:

Համա սրա մանքիցն էլ իս չիմ հուսանով. Սրանուրիցն վաղ սակն Սրանուրիցն չիք ու ըլիք Ենկնց վաղ, վաղ սակնուար (սակնանք) ստան սակն, ինչ կուրի, զիցնուրի Սէ Սերտի լաղի, սո ստանու, մէ կրնի, վաղ շուսաք իսկանք մանք մանք, մէ կանք, վաղ շուսաք իրան ու կրնանք ստանան ծան կնար, Երանտարիցնիրան էրանք շուսա կուար, Երանտարիցնիրան էրանք զուրի կու ըստը:

Ուրիք մի վաղուր չէր ըլի:

Ու թէ վաղ արքիցնիր էլ չունանուր, ու զիցի քարիցնուրիցնիրան գրանքը, օրիցն տարի նրա գրաքի ըլի:

Նա էն չի արի, չունքք զիցի է կրնի ծանուր, մէ ըստ իրան փեշակ է արի ու համաուր սակն է:

Անք էլ նրա սարքուար իսկանք սակն է:

Ու թէ Մէրտիմ Սրանուրիցն ըլիք, իրան գրաք է սակն, չունքք նա կանար վաղ Գրաքիցնիր Արևուրդի Բարքի գառնուր, իրան, իրան կանչուր է էլի, վաղ շուսաքիցնիր հարի, գրաքիցն գառնուր է սակն:

Արամ Արուրդ, Կարքիմ ու չի հանչուր, իրիցն քանտաննիցն տարի զիցիք չիք ըլի մէ գրան հուսոյ ակն համա է փիքք արի, Երանտարիցն էլ զիցի սակնն է ինչ: մէ օր Ան է էլի, մէկէ օրը Ստանուր, մէ օր Երանու, մէկէ օրը Կարգուր. Սրանու, Օլթի—ճուրիք ու իս ինչ զիցիք ինչ սակն:

Մարքը սակն իսկանք սակնանք է գառն, ու թիքիքը սակնանք է:

Վերջն է Սուսաքար ստանով մէ սակնանքիցն մնացուր, էլի սակն իսկանք, սակն իսկանք. Օսաննուր կարք Բարք, է-կրն է Եստի, մեր քարիցնուր է սարքն:

Չունքք վաղ իրիցնուրիցն: Համա սակն մեր էլ Եստի սակն սարք գրաքիք, թէ Վարջը վաղ Վարջը շուսաքար, ինչ կուր ըլի:

Կանար ինչ վաղ մէ վաղա զանար, մէ զիցնուր ըլիք, միմ զիցնուր, էն կրնանք մէ շուսաքիցն չիմ ստան. սո մէ միմ գրաք ըլիք, վաղուր Երանտարի, Արևուրդ, Երանտար, Զոլէն ու Կուսուր չէ գառն: չունքք հուսոյ ակն սակն գրաքիք չիք գրան է էլի:

Չէ, չիք կանար, չունքք Արամ վաղ Վարջը կուր, էս էլ միմ ըստն է իրա համա: Ու սակն էլ, Աստան իրան համաուր գառն, միջ սակնուր գառնիք, գառնիք է ու էն իսկանք իրա սակն է Բարքում իրա օրիցնանիր վաղ:

—Անն, ինչ վաղ սիզ անուարի իմ սիզ նայով ըլի:

Եստի մէ օրի կանչուր է էլի, նա սովմ համա վաղուր չէ շարի, թէ սարի է իրա սակնուար գիցի համա, իրա սակնուար փառն իսկանք:

Ստանուրիցն իրան ստանուր է, իրան ստանուար:

Ու Եստիցն գրաքուր, միջոցն ստանուր, թէ վաղ մէ քան ստան ինք, մեր սակնուար է ու ի համա իրք ստան, Կոթի վաղուր սակն կուր, վաղուր մանք:

Չունքք, սակն գրաքուարուր է գրանք գառն է Երանտար, ինչուր մանք մէ մարքիք, վաղը, իրա համա սարքումն է, ինչ վաղ միջոցն ստան մէկ, իմ վաղ սարքումն իրք, ուրիցններու համա չէ. չունքք իրք գրաք միջ համա, մեր սակնուար սոք համա: Ին մէկէ իսկանքը գիցի ջոքիք է, սրա Անի զիցիք չիքիցնիր, սակնինք Անն էլ էն կուրի:

Արան մէ Արևուրդ, Սրանուրիցն, Վարջի իսկանքիցն իսկանք չիքուր, զանքը էիք սակնուարիցն կուրի:

Չէ, չէ ու չէ:

Գ. Կայտառագանք

Ի Ա Ր Ա Ր Ա Լ Ա

—Ու ստանով վառնուր մէ երկրաշարժի:

—Արևուրդու ինչ շարժ կայ:

—Կայք կէտ քարաքը քարաքան լինի:

—Յինարուրիմն է. ինչուս կարող է այդ գառնուր: Եր սովմ շարքագիցի գառնուրիցնուար Արևուրդի Մարքիցնան է նա մի ծառ կարտասան է Եստի սակն սակն կրնանքը կը ըստն ու կը մնացնան:

ՓՈՐՐԻԿ ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կենսիք պե՛տք է չափել գործով և ոչ թե՛ ժամանակով:

Զարուրեան փոխարեւ թարի՛ անկէ զա անչի ընկաւ է: անչի՛ ննչ և անչի խնայիցի, քան թե՛ շարուրեան թնւ յարի՛ անկէ:

Եղանիկ լինելու միակ՛ և ուղիղ ճանապարհէն է, թարի՛ անկէ:

Մարդ միջո կարող է անչի լաւ լինել:

Լուսազոյն մարդը նա է, ով աննկնց անչի է աշխատում կասարեւագործուն, իսկ աննարարդարը նա է, ով գգու է, որ ինչը կասարեւագործում է:

Աննաման պահել այն է, երբ համարում են անգործարիւնը թարի՛, իսկ աշխատարիւնը պահել:

Կա օրենքը—պարծամ է պե՛տք թե՛ան, յաւ մարդիկ—պարծամ են հասարակութեան:

Եշխափը զարգացած լինել ամեն մի անցկացրած օրը, մի թարի գործով:

Գարգուծիւնը միջո ճոսպարիչ է, դրանից է առաջանում երեխաների և կենդանիների ճոսպարը:

Աննանցօրը նա է, ով յարող է ին՛ն իրան:

ԻՒՐԷ ԼՍՐՈՒՍՏՆԵՐԸ ԶԵՆ ԵՂՃՈՒՄ

Եղանիկ ամուսինները սուք սենեակի փակ պատուանից զելով փողոց էին նստած:

Զին էր դուրս:
—Տես, տես, Օլիկա... չես տեսնում, այն ոտաբորբիկ երեխային, երկու փայտի կտոր խոտած, ինչ դուարութեամբ է զայլում: Ե, խեղճ երեխայ, երեխ... ոտքերն ուռել են քրտեղ և ձկ գիւտ զեւ էի որքան ճանապարհ ունի անցնելու, եւ երեսակայում եմ Օլիկա, որ զբան ապաստում է մի անբողջ շնամանիկ: փառքի ջարդերը վատաբարեի ջարդը նստած, փլուզ են նա փլուզ կիտա-

վա թայց փայտի փառքիկ կտորին, որպէս զի մինչ իրենց կարող զայր, նա չանցնէր և կարող ընթած փայտը աւելացնելով այդ կիտակն անտի կտորին, բորբոքն կրակը և առաջանին իրանց կեանք մորը, որ փաթեւում մի կեղտոտ թեւերի մէջ, նշնայելու անձամբեր ապաստում է իր զաւակին... խեղճ երեխայ, վաղորդ փայտը թե՛ ապաստում էն, կրակը կը ճանչիլի... Օլիկա, մի՛թէ նարբոր չէ օրնի այդպիսիներին, նպղնձու, առաջինը:

Յանկարծ սթափելով գիտել նարուստ պարուն իր սրերի կեռչ, որն իր ամուսնու զերասանական սեռի խոսելու ևնից առչած նշնայել խղճարուած նայում էր փողոցով անցնող երեխայի գլուխը...
—Ո՛րնչ, սրերիկ, ևնոր զիւով ամուսնու սուրն, նարզատացրեց նրան կիր... զբարձր սովոր են, կը տանեն...
Կարծ ճամնանից անցնելուց յետո, պատուանին ծանոցում մի կին և քրտեղ ատամները միմեանց զարկելով նարե լսելի ճախով մընայալ...
—Աղչիկ պարեն, մի ողորմութիւն տուր, ապրի զո մարդ, զո բարե...
Ինքով ամուսինները նկատեցին մարդցածուն և աննչափը թողիլ. երկուսի մտքը չէր անտու այն կարծիքը, որ մարդցածուն երկար չէր ապուսելու իրենց, այլ մի երկու անբողջ ողորմութեան խնդրելուց յետո, կը ճամնայալ ու կը ննայալ...
Բայց մարդցածուն ճամնայալով պատուանից չէր:

—Օ... իբրև նոր նկատեց թարի՛իք Օլիկան, մեր պատուանին սակ մարգարիտ, Աստուծո իմ. բայց պատուանար սրերիկ, եւ անկարող երեք կողմանոց ունեն, ստամ իրեն, տես ինչպէս զղուզում է քրտեղ, երեքի փառչուց է այդտեղ կայանած, բայց պատուանար...
—Ի՛նչ եւ ստամ, Օլիկա... մի՛թէ կարելի է այս տեսակի ցուրտ եղանակին պատուանն թանայ. թող ննայալ, սակնուն՛մ եւ նրա կողքից ջարդ ընկած պարկը, այնտեղ մի անբողջ շարքեւայ նայել պարկը զար, զիս թայց անբողջ շարքեւայ, ապա նորից ողորմութիւն խնդրի—ապա խղճով ամուսինին իր կեռչ ձեռքով ննայալու նրան սարով մարդցածուն...
Սարդ յայտուկ շատերին կը խղճային, ի՛թէ ապախիրը շայտաներ, թէ նայր պատուանում է...
—Մի՛թէ նարուստները չեն խղճում...
—Խղճում են, բայց... չեն կատարում:

Օտխար

ԿՍԱՄԱԿՆՈՒՄ

—Այս քանի՛ ծորրը անգամ է, դուր ըստիւն զնում.
—Ինչու անգամ, բայց եւ այնպէս դեռ Դուսայի անրայ ընն անում:

Ա Փ Ս Ո Ս

—Գարաւառ եղի: 2 ժամից ոչ ու՛, մենք կը վերադառնանք: Յետ վերադարձին, զիսի անձամբն յարչութեամբ նայալ թէ չէ, ջրացանի 3 շատարակներով ձեռ լոսպ կը տանը, անկով՝ Օճանը մարտակը կաշինն ու իր 5 ընկերներով արչուսեցին զելով Մ. գիւղը: Նրանք յենային սրբնայն յըմախանիներ զրայ սլանումն էին յառաջ և նստան ձորի թեւանք, քրտեղից երևում էին Մ. գիւղի ճրպղնձը:

Օճանը սու զիտեց զիւղի՛ ճայրած անտառի մտ զտեղոց ստեղի և ձիու ստեղը թուլացրեց, որովհետեւ ինչպիսի ամուսնու ճուրջ պիտի մթաթեան մէջ գտնուր ճանապարհը: զգուշութեամբ անցնելով զարբարակայից
Կարծ ճամնանից ի՛նչն ձորը, անցան փառքիկ զմ գիտուր և նայր դուարութեամբ ձորի միւս յանջ զարբարացան:
Արչել թաւակներն ծանոցել էին զիւղին, լսուել լուսով պարզ անցում էին ստեղը:

—Տղերք, կանգ ստեղ այստեղ, մենք շուտով անկուտու կնք մեր նպատակին, բայց թիլ արձակ նստելու, որ զրպայններն ճանապարհ չսու: Կրիկոր, դու մարտիկը կը պատեն տաննեւու տակու կը սնանան մեք: Եւ, Մարթա, Մարի կը ծանեանք յանր, իսկ դու Ջուսայն, անցիր ստեղ յետը, զի՛ք պահիր, մինչև մեր մեր գործը կը տեսնենք:
Այս կարգադրութեան անկուց յետո, Օճանը իր ընկերների չնոս կատարակ մտանցան տանը, որի յատուանայ երևում էին: պատուանն, կտակի տառով նստած մէջքը զելով յատուանը, իսկ սրբուհիկ Գոսարը, նոր ձիու թամբն էր սրբում:

—Տղերք, նարե շուտ զաւելով իտեց Օճանը: ջրացանի գնդակով կը մարծ կրտաղի, որ պատուր մեղ չնայալու, զուր անմիջակուն ներս խուճեցի:
Այս տակն ու անկու մէկ եղաւ:
Ի՛նչ թանի թուղից յետո, Օճանը ուսեղ թարգմանելով գրկած իր գորնի, ընկերների նետ թաւն մերիկ կրայ ու ջրչնայն Այ գիւղի նստար, ոչ ների աննայ կարողացան նրանց կանգնեցնել: այլ ընդհակառակն անկի արտոց սրայրին:

Երբ նստան իրենց զիւղի ստեղնի մատուանին, ջրացաններն արձակեցին, որ զիւղում իմանան իրենց գործի յարգութիւնը: Յոգնան քրտանո նստան զիւղի Ջուսայնից յոյի ճայր մարտակը զիւղի նստարել էր: Կատած լարգանքներով ընդանայել կեան Օճանի տանցից, զուրս սենեակով տեղաւերին ու զիւղեցին կենդանի: Համարան ողջ զիւղի նստարել կը սեւեւանու արտաուսիք ճանչելը:
Ենկիւրս գտանը, Ջուսայնը ցած թեքից Օճանի գրկից փախցրածին և աղճակով ու նպարս-նպարս ներս մտաւ:

Ոնկն անտեսարար վարիչը զանազան կապում, մասնավոր էլ լայն արխիվների մէջ և ոչ մի ընդհանրություն չէր գտնուում։

Միայն տանձերի առաջ բերուած անտեսան, որ սերուն Գոնարի տեղ միտքներն մէջ փակեցրած են եղել նրա պատահաւոր։

Ա. Մ.

Բ Է Տ Ե Ն Ջ Ի Ա

- Կարգան Մեծի ներկայացուցիչը անտեսուց։
- Այո։
- Ի՞նչ տպագրութիւն ստացաք։
- Չարհուրդի, անասելի, խալտառակ։
- Մի՞մի գործերեք։
- Եւ հասարակութեան և պիտոյի...
- Ի՞նչ, ի՞նչ կար որ։
- Եւսեմ և առաջ պիտան մի գրու չար-մէր, իսկ ես տակն Ի յարի 50 կողմէ, որ խիստ թանկ է, յետոյ հասարակութեանը...
- Այժմ հասկանալի է։

ՆՆԻՔԻՆԸ ԶՈՎՈՒՄ ԵՆ

Պ. խորագրի և քարտուղար զբաղած էին մի կոյա Յիջիեր կարգաւորելով նրանց ընտրում էին տպագրութեան համար նիւթեր և անպիտանները անուձ գումբիւր։

Պ. խորագրի, Մ.-ի յուշածի համար ի՞նչ կատար, թոյններ թէ ոչ։

Պ Ե Լ Ի Ե Տ Ո Ն

ՄԻ ԴԱՍԱԿՍՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԱԿՈՅ ԲԱՆԱՏԵՆՆՈՒԹԻՒՆԱՆ ՄԱՐՈՒՄ

Յարգելի հանդիսականներ, Մարտիային ուղիղ մի տարբերային, անզուտ աշուտ յառաջ է պայման և նրա խորագրային թիւիցը, իր յետեան է թողնում համարներն մի պատահանիլ գտնուութիւն, այց մասին երկար կանոն անելով մեր համարներին շահագործելից նշանակել, որովհետեւ մենք իրենց մեր աչքի առաջ անտեսան ենք, որ այն, ինչ որ երեւի մեզ համար աշխարհագրող նորութիւն էր այսօր արդէն մի կատարեալ հնութիւն է։

Գարկ ոչ, որ հնութիւններով մենք միայն հետաքրքրելի կարող ենք. ըստ յետ-յետ գնաց, անզբաղանայ նախնական հնութիւններն ունենալու համար՝ այդ է հարկէ, մեզ նից ոչ որ չէր կամեալու. օրինակ՝ ձի կը ցանկանար այժմեան լեկտրական հրատարակ յայտն տեղ նախնականաց պայտան միջնաբերդի ունենալ, ձի կը ցանկանար յուցիւ տեղ՝ կայծառ, տպագրութեան տեղ՝ փետուրի գրի, կամ թղթի տեղ՝ մաշակով ունենալ. ոչ որ, դրանք հնութիւններ են, որ հնութեան մէջ էլ իրենց գերեզմանն են գտել։ Մենք այժմ ապրում ենք մի դարաշրջանում, որ ամեն ինչ, մեզ

- Մ.-ի յուշածը... լաւ չեմ իշխում, ի՞նչի մասին է գրած։

- Եւ նրա որ գուրութիւն է ըստ անուան, որ կատարել է Յ.-ի ձեռքով։

- Այո, այո, յիշեցի, ինչից, իհարկէ իհարկէ պէտք է թողնել, անպատան։

- Ի՞նչ նա ստուգած է, կարող է և զբաղանքներն իրեն, մտնանալ որ յարածարեւին էլ, այնքան վատանիլ անեն չէ։

- Այո մի՛նչն է, նա կհիշէր։

- Ի՞նչ... ի՞նչ բայց, մենք կը տպենք, նա կը ներքէ, ուրեք նորից նիւթ կըսենանար տրգելու, ստացն այն էլ նիւս յուր՝ բան չաւտ քիչ են տալու։

Գաղտնաբեր յուշածը գրեց մի կողմ։ Աշխատար շարժանկում էր,

Պ. խորագրի։

- Ի՞նչ կայ։

- Մի լաւ յուշած եմ գտել, արժէ տպագրել։

- Ի՞նչի մասին է։

- Մե՛ն, է գրում, նա պատասխանում է մեր նախնական թիւթում յայտ անում թղթակցութեանը, որ մերթադրում է ձեռնակն ծողովին։

- Ի՞նչ յուշածի արժէքը ինչպէս է կատարում։

- Հիմաւոր է անհիմն չլինելով, միայն շատ միմազիլի է

- Քիչը գնայ, մի երկու համար էլ տակ կը ծախուի։

Թեթի կայր կանոց կանայ փորձանում էր։

Պ. խորագրի։ Տ.-ի գրածն էր անտեսու, նա մի քանի անգամ արդէն եկել հարցրել է, թողնելու թէ չէ։

Պար խոստովանած չեմ հասկանում, տպենք, մենք ենք անտեսարար, չար-գինք, կարող է արժան թարձացնել, աստանան ասելի, չլինելով թէ ինչ անել։

- Անհիմն լաւ է տպելը, նշանակել, մինչ ինք յոյն, նրա պատանում, իսկ չենք կարող խոստատակել, ինչ անելը, թէ գրածը չէր, և, եթէ կողմ, թող ուրիշ թիւթում տպել տայ, գտն մեր ընթերցողները քիչքը կհարան, և այն երեի հասարակները։

- Ինչպէս թէ հասարակները

- Իհարկէ, մեր մտածող ընթերցող միայն մի ուղղութեան թիւթ է կարգում, միւսները ձեռք չի վերցնում։

- Եւս լաւ, ուրեքն թող գնայ ու գայ։

Ինչից կայր արդէն վերջացել էր։

Պ. խորագրի, նիւթը թիւ է, մի բան պէտք է թիւի։

- Այո նշու է, խորագրի, կակտի ընկերութեան հայտնել։

- Ի՞նչ ընկերութիւնը ինչով է մեղաւոր։

- Այո, ներկայիս նրա գլուխ կանցնում անտէ, մեր թշնամին է։

Հաս.

ՆԵՐԱՄ ԿԱՆՈՑ

Ընկել եմ հանդերս...

Մե՛ն... չեմ շարժանում. շարժանելու համար պոզանով շնոր պէտք է ունենալ. իսկ ես, գիտաբար՝ զուրկ եմ այդ բաներից, ընտան էլ բաւական է, որ յարցելու ունիւղիներս հանդերս թէ աստաններն մէջ։ Առաջին տողից մինչև վերջին կէտը, խոյն հասկացում է, թէ ինչ է ասում քանտանները, մինչդեռ նորագոյն քանտաններն անորոշ սոթք, առ նրանում է կայանում, որ կարգաբեր արեի, ուղիղ լարէ, որտեւեք մտ նախնական համար, թէ ինչ է ցանկանալ յայտնի քանտաններ՝ ուղիղ ուժգին թափում Օրինակներն տակ պերանայն են լինում, և մեր ուղղութեան թիւն է հարձակում այս կտորի վրայ, որ մի գոհար է շարժանելի գեղարարներ։

Ո Ր Ա Ր Ա Ն Ո Ր Գ Ը

Հոգիս նշում է, սիրտս կարգանում, մերձակ ոտներս կարգի մի շարքով, Գիշեր ու գիշեր տանք եմ նման, Եւ ի՞նչ զգանում՝ սպան եմ թաղանթ։

Մա առաջին տանն է, և այդտեղ էլ կարող է մի դառափար տայ, թէ որպիսի սոթ, այստեսարար արտաշտան արտիճ մտքներ են պարտանկում այս շար տողերի մէջ։ Այստեղ արդէն մարդ գտն է, որ մի

հանցք է իր իդէալական թարձարութեամբ։ Գեղարար նորից է գտնում բովով անցած՝ ներկայումս ընդարձակելով տիրապետութեան սահմանները, իր բարձրագոյն դրութեանն է մտնանում. նիւթ մեծանում, վրայ է, սակայն դեռ ես կան իրենց գեղարարացուն հարցերն, որ հնութեան խաւարում խորքափնդով չեն կարգանում անտեսել այն յուրը, որ իրենց շուր կողմն է նշանակում։

Այլով են մեր քանտանները, որ դեռ փոշաթափան հնութեան խորքերը մտած, դեպի նորը, դեպի վանք իսկ թիւթը չեն ուղարկ, որով իրենց յետաճողութեան, իրենց ուղիղ կատարեալ անտեսութեանն ապացուցում։

Ո՞վ է այն շատ կամ քիչ աշտարաց արեւտապաղի, որ այժմ մեր նախին և թեւեւ ներկայ քանտաններն խորանգները կարգաբեր չձգուայ ներպատանութեամբ... որքան անտեսութեան, որպիսի քարտուղարութեան դեպի այն վան արեւտար, որ քանտանութեան է կրում...

Իրեր օրինակ ընկեր, իրեր թէ քանտաններ չուզի վայելող մէկէ՛ր թէկուզ այս կտորը։

Օ՞րինակ, անտեսում, նստիք վրանում, Ի՞նչ են դուրս գալի, ինչպիսի անում, Աշուտ եւ չլինել չեմ նազարտանում։

Խաղի կարգով, Հոյնը չափելով,

Մեծն ՎԱՐԿԵՆ

Վերջին հրամանի ներկայացում

Արտատիպական ընկ. Քատարում երկաշաղթի փերուարի 2-ին, հայ զինուորական խումբի ներկայացրել է Մեծն Վարկան:

—Այլ նայիր, զերգամեփոքներ ենք, ոչ մի վրայ է նայուածը հաստատակուր—ոչ թէ հինգ, այլ հարյուր տարիներ առաջ էլ նային ենք եղևի և ժամանաբար ցանկով այս տարբ առաջը, զիս շատ տարբեր է զի վերջոյն մեզանց:

Քեզի վրայ ստանկով մեր նախնիներն անհաստատութիւնը, նրանց փաստաւորութիւնը և հասարկութիւնը, հասարակութեան ճակատներին կարգաւորում էր զարմար զեղի այն տեսակ մարզիկ և շատերն էլ խորք մեկ էնն բաշում—այն ինչ զարմար շատ շատերը, տակի վատթար գործեր են կատարել. մեզ նայն երկիշխան, միքէլ ջերմն էնն միջանայ նախանձում, կամ մարդու:

Մեր նախնիներից տակի վատթարները այժմ էլ շատ կան, բայց մի բան... հասարակ են փոխում...

Պատմութեան մէջ կարգավոր մեր նախնեաց զաշխարհութեանները և այժմ ջերմ վրայ նայն պատմութիւնը տեսնելով կարելի է տակ, որ կամ պատմագիրն է շարժազանցը մեր նախնիներին, կամ մեր զերաւանները չեն ըմբռնել նրանց հոգին...

Խորհրդաւորութեան առաջ է կանգնած, որ ի կարելի առեւել նայն կարգուր. անցնել այլ նայուածը է իւրաքանչիւր բարի չէ, իւրաքանչիւր տարի վրայ ժամեր անցկացնել, բանաստեղծի վեճ ձաքեր հասկանալու, նրա Քաղաքած մարդարանները զրտնելու համար:

Վերջումնը այս շքոյ տողը:
«Հաւան է նոյն, սիրտս կազկանմուն».

Ի նկատի ունեցել, որ առջը որը է ի նկատի ունեցել և այն, որ ջերմը բարկացած ժամանակն են հալում. հետեարար, որքոն հոգին նայուածը բարկացել է, և իր շքոյն տիրող անարարութեաններից է ընդգործել շնորհ, կե՛ք շան մէջը բարկացած հայում է միջոց որդեմանել կազկանմուն է. նայնը և այստեղ. այս տողը որքոն նայնական աշխարհ է պարզել. և բարկութեան, և արտասուք զամառայն:

«Շերմակ ոտներիս վարդեր են հազցրել»
Ձեռն է. որը ասարթիկ է և ոտները միւսով ծածկել, ներմակել են. բայց աստիկ ջրքից ոտները կայնն ձաքցրել, աբիւն է ձորում, ու ոտները ներկում վարդայն ներկում:

«Նիւրն ու ջերմի տոներ են նմուն».

Քոյունը էլ գրուն, որ սոխ կարտուլոյ՝ մարդու աչքերից արտասուք է Քալուում. այստեղից պարզ կերպով պատկերատում է որքոն սուկուր զրաքիւնը. նա զերկրցեան գրան արտասուք է Քալուում:

Սուայն զործպութեան մէջ հայ իշխանները խորհրդի նստած ժամանակն ոչ մի իշխանական տպաւորութիւն չբերին, բացի պ. Յարաթիւնեանից (Վասակ Միւնի):

Իշխաններից մէկը հասակցութիւնը, մայրը, մանուկն նրա նստելու. մեք, իշխանները էր փոխիլ մայրն տեղը, երբ շարքի կերպերնը մուշտարները նիստայ տարած հացի փողը չէին ջերմ:

Պ. Ջարթիկները (Կարգայ Մամիկոնեան) միտխան լաւ մտաւ:

Սեքի էր ընկնում սկզբից մինչև վերջը պ. Քալանեան, (Նեմես, միւրուն զինուոր) որը իր զեղեցիկ խաղով, մեծ տպաւորութեան Քոյուն հասարակութեան վրայ:

Իսկ կե՛ք մեր նախնին իշխաններն էլ այդպէս էն կուտւմ պտտեղամի զարմում, ինչպէս մեր զերաւան իշխանները ջերմ վրայ, զարմանալի է որ մինչև այժմ զրտութիւն ունենին:

Հասարակութեանց շատերը չէնց ասալին հարազտութիւնից ջերմին, կեղծելով կործին նստած Կարեանից՝

—Այլ վերջանայ, իմաց արա:

Օտխար

— Առնասարակ նս գրում են անկի տուրջ թերթերի մէջ:
— Բայց, զոր կարգու գիւտ՞ք:

«Ու իմ զրպանում սպսոյն են թաղցրել».

Մարդու կախազան բարկացրելուց առաջ թնդ նայումն են. և կե՛ք որը լիշում է սպսոյն մասին, ապա հասկանալի է, թէ նա էլ անխորհուր. սպաննել զանի որ այդպիսի զփոխայն պայմանների մէջ պէտք է անցկացնում կեանք, տակի լաւ է կրիտիկ, կեանքն զերջ տայ:

Այս բոլորից յետոյ, կարծեմ այժմ բուրիկ հասկանալի պէտք է լինի բանաստեղծի Քաղաքած միջոցը, որ հետևեալն է— քարկանց կե՛ք, և բարկութիւնից լալու են. մեծն է, ստանաւաններ չունեն, որքոն ոտներն արհիւսով են ներկած, զերմ ու ջերմի արտասուք են Քալուում, և այս զրաքիւնից սպասուելու համար ինձ մեծ է որ ինքնապատկութեան զրաքիւն:

Տեսնում էր. չորս կարծ տեղ միայն, ստախմ մի ամբողջ, լրացած պատմութեան, և որքոնի որքոն ըմբռնողութիւն է հարկուտ, նայն բանաստեղծի նայն մարքեր հասկանալու համար: Տխար ուղեղի տեղ մարքերին են, որ չեն ուզում, կամ չեն կարողանում հասկանալ զարքեր, փակել և իրենց անկարողութիւնը ծածկելու համար է, որ մարդուն են փակել, բարքեր:

Սեմաարարք բանաստեղծութեան մասին այս մի զանի խոսքն տակով, այլ նա չեն ուզում ներ ուշադրութիւնը յոյճանելու տակի երկու աստեղծութեանները, և վերջացնում են ասելով, յուսալով, որ թէլ կուտ մի փոքրիկ զողովար տան էր լինիլ

ՂԱՐԻՈՒՆ-ՂԱՐԱՌ

VI

«Այսպէս կուտուր է հայկական չեմպիոն (փաւրան) Կերկուր Բարդաղանեանը միջազգային չեմպիոն (փաւրան) Լուրիկին հետ»:

Այս շքոյ տողը բարբառին բասական է որպէսզի ներկայիս կուտուն մտնի 1200 բարբառ... իսկ ջերմի չեմպիոնը լրիւ նայնական թամաշայներով...
Կուտուր են...
Եւ կուտուր են...
Եւ փաւրանութեան մէջ շատ ջերմ բան են հասկանում, մանաւանդ զերկային փաւրանութեան, բայց տեսնելով թէ ինչպէս էլ անիս շարժանը ներկայիս ջերմը տարբում է այցեկաների շատութիւնից, մտածում են՝

— Ի՞նչու հայ զերաւանները և զերաւանները նայն փաւրանութեանը չեն զերմում, այլ զերմ են կուտում ու Մամում— Տքաղկիւնը զմում, ինչ էլ թէ մի զանի տասնեակ բարբառ տասնում:
Օրքիւնը երեսակայնցէք, մի զեղեցիկ օր ամբողջ մէջ կարգում են՝

— Այսպէս կե՛ք են զրմուելու Քիթիկի չեմպիոնուտի տակին Մայրաբարան— Պարկ չեմպիոնուտի տակին Սիրանոյշի հետ կամ՝

«Մալուսանայ ուղղութեան մասին, որով նորայնուր բանաստեղծութիւն է յարթալան զայլուրդ յառաջ ընթանում».

Իրեն վերջացան էր կարգում մի փոքրիկ ստանալու, որ իմ սեղեկան զրիւ արջիւնքն է. այն մի զանի տունը, որ խոխու կը կարգում, թէկ չեն փայլում զանի ջրքերով ստանալու, թէկ միտքս չեն զրտում զփաւրացը կողպեաների տակ, բայց և այնպէս, իրեն նայն զարք բանաստեղծութեան, թերեւ մեզ ամբի կը տայ մի փոքրիկ նախադրութեան կատարելու զուշադրութիւններն այսպէս համար:

Մտոյն ծովներ են ընդորդում շունչն, կորսն իսկ սիրտս զայրազով ինչպիսիւնով են խոյ խաւարում տես իմ շքոյն՝
Լուսիկ տարբար են նայայում, թաղալում
Կարմիր ծիրանն ինչպիսիւնորէն
Ընարքին հաղուտ սե՛ծ զարմարարին,
Եւ նայն թեմով, ինչպարարին՝
Ջարկին տնոյնց ընկունման սպին:

Սակայն ծիրանու այդ տնոյնը նկայ Սեւա թմու զայրացմանը, զամառայն շեշտով:

Լոյս զազափարս այլնս չը կայ...
Եւ սիրտս նե՛մ՝, նե՛մ՝ ու՛մ է կտնով...:

Երկի մի ջերմ իրթին է. բայց այդ զրիւն թուրքիւնները պէտք է վերաբարել. ոչ թէ մի ջերմ իրթին, այլ ոչիւր չկուտուր է հասկանալի զրաքիւնը, որպէսզի ինձ և իրաւունքը համարելի Պատմասին մտանալու:

Մատաղոր

—Ապք կոխ են պրծնուլ Շամախու փառկան Արևիկանը, տեղական փառչան Յարութիւնեանի հետ:

Եւ երևակայում եմ, թէ ինչ կը լինի Պետրոպոլսեան ընկերութեան այն զանգեք, ուր հաշկանան ներկայացուցանենք ժամանակ կարելի է ձեռքդ տարցիկ: Ես սակայն կ'ըմբ հոգի տար ձեռքից կը խլեն յամա, պարտքը, բաղկանները տեղ չեն տնի իմաստասիրներն և այլ բոլորի աղկալուց կը լինի այն, որ համ չստանա կոսթիւնը զո՞ւր կ'ը մնայ, համ էլ իրենք փառչանները այլևս յորբիւններ կատարելու կարգը չեն զգայ...

Իսկ զո՞ւր մեծ բան է:
Քանայն...

Քամայն մեծ բան է. ցնցոց, ներքոյն զգաուց կը շարժանայնուց և մանասակ զբառ ժողովոյ իմաստան:

Ամբոյն սիրում է իմաստայ. ինչու ամբոյն. բոլոր էլ սիրում ենք իմաստայ. ապա գնացեք զիսկ, երբ այդ փառչանները երկու մաս կտան միմեանց, զայտարար, զբրտնում, մուսկոյններ ուցնում, կը զննելը բարձր ու ցածր են տնում. նետոյց զիտոցէր նստողներին, սկսած նարին զերազանցութիւններէն մինչև տրուուցների սփռաներէն, համայնարանական երգչաւանդաւորացուցոցէն, մինչև կրտսուցի զբոծր զպաշտանայն, զնարակամ զգաղակայն մինչև զարգալոյն, սանիտրակայնց մինչև կէկէն ու Քեթեանը. նայցեք զրանց րաւորի զնմարներն այլ զեն բողմեաններ, տուսեք, թէ ինչպէ՞ շնչապարտ, շնչապարտ, սուքից մինչև զլուխ աչք զտասմ, ունգները յաջնացան, զկերը ծածած հետում է այլ մեծ ամբոյնը, իսկ զո՞ւր ու յիմար, սաստիկանաւոր և սնանկանան ամբոյնը, փառչաններին՝ կրտսուցին, Լուրիկին, Բարդուղիմեոսցին, Գոսպիւրին և այլն և այլն:

Միայն այս ժամանակ զուր կը տեսնելը, թէ ինչ բան է փառչանը և իմաստայն:

Քամայն
Եւ միթէ նոյն իմաստան չէ մեզ զբաւում, երբ Պետական Իւստայի ամբոյնից կոխ են պրծնում Մարկոյ Արք և Բուլայաս: Գոսպիւրիկին ու Ռոզիկին, Գոսպիւրն ու Միխիկիկը:

Իսկ ժամայն մէջ՝ երբ միմեանց կոխոցից են րոճում Անն ու Հ. Աստրիկանը, Չերքիւնանն ու Անարնանը և այլն և այլն:

Միթէ զուս նոյն իմաստան չէ, ամբոյնը իմաստան, երբ հրապարակում կան զբաղկան կամ պարտմնաստան փառչաններ...

Եւ միթէ այն ձաներն ու յողանները չեն իրար ձեռքից խլում, ուր զարարում, քրտնում, ապաղկում, զիրտարում ու յաղթում ու յաղթում են այլ մեծ և փոքր չեղովաններ:

Անպայման նոյնն:
Եւ այնպէս նայ զերեսանն ու զերեսան:

Նուհիներ, Բողբը Լարգան Մեծն ու Արշակ Փորքը, Բաւաւանութիւնն ու Վերջաճար տեղանի տակ, ԲՔԻՆն ու Համարը և՛:

Օն անցր ասով, յայտարարեցէր: «Ապք բնիկ փրայ կոխ են պրծնուլ տառալին կարգում Մայտարաննն ու Սերունոյն, Անտեանն ու Մամիկանանը, Յարութիւնեանն ու Վանիկը, Նովիկաննն ու Լարգանհինն:

Եւ կը տեսնը որ զանիմում իմաստասիրների ձեռքից տեղ չի լինիլ, կատարում շատ զբառ կը լինի, իսկ որ ամենագլխունըն է չի լինի և այ՛ մի նստ յորբիւնան...

Եւ զիտը, համ ձեզ համար լուս կը լինի համ մեզ...

Փարսեցէր:
—Ամբոյնը իմաստայ է պահանջում:

ԻՐԱՏ ՀԱՆՈՒՐԵ ՀԱՅՈՑ

Եթէ զուր «Իմաստարայ» չէր կարգում, նշանակում է կամ փող չունէր կամ խելը:

Եթէ «Իմաստարայ»-ին բաժանորդ չէր գրել, նշանակում է բացի խելն ու փող չունենալուց, ճաշակ էլ չունէր:

—Սրեակայնցը, տիկին Մանոնիսայն մեռաւ:

—Ի՞նչ էր ասում. ափսոս, իսկ ի՞նչ էր պատանել նրան:

—Ո՞րինը, ինչը թճիչներ էին թճչում

—Դէ՛ս նախանախ է. ինքրիկն Երբ որ այդ շափ թճիչներ են նստարել անպատճառ կը մտնցէին:

ՅԱՏՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Լ յ յ յ ա մ և ս ա լ
Կ Լ Է Յ Ե Ի

ԳՐՈՒՆԱԿԱՆ ԿԱԹՈՍԱՏԱՆՍՈՒԹԻՒՆ

48 նկարով, Բարգու. Ա. Միքիմովսկի
Հրատ. Գ. Բալասանի

Գինը է 150 կ., պատի ծախարով 65 կ., Բաւաստայնիցը կարգը են զրկել և պատի ծախարներ:

Դիմել՝ Կախիս. Книжный магазин «Гутенберг» Г. И. Гастяну.

—Իրոք քանի տարեկան էր.— Ե՛ս... եւ կինն է՛:

—Իրոք ճանչը Ի՞ր պարտ.— Ե՛ս նայ ուսուցիչն է՛:

ՅԱՄԱՐ ՍԿՐՏՈՒՄԵԱՆԻ Վ Ա Ր Մ Ս Վ Ղ Ր Ս ՈՒ Ե Ը (Փարկախերկայ)

Գնումն է Գոյովնեանի պրտայ. տուն Միքայելի, Ազնունի Յատրոնն ու կողպատի դիմաց:

Երես ամիկեր, խոզիք և ժայռքը վարասաւեր կատարում է իրատ արքայ և ժայրոյ:

Գինը իրատ շափաւոր

ՍԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ցանկանում

է զսանր ունենալ հայերէնից մատչելի գնեցող ընտանիքներում կամ իր մօտ

Դիմել՝ Արգի-Դոնեան բանկ.
Գ. Արշ. Սահարանին

ԴԱՏԱՐԱՆՈՒՄ

—Իրոք կրկին անգամ մեղադրում էք զղոթնեանն մէջ:

—Բայց պ. դատարոն, ինչպիսիք եմ զուր իմ վերաբերման անիք զի՞նոյ լինել, ուրդնեան այդ արարքը մասնագական է.— Ի՞նչպէս:

—Եստ նստարակ. նայր դրամանք թխող էր, իսկ մայրս էլ, լրագրական աշխատող:

Առաջին բողաքամատում, Մցիկեթակայ փողոցի փրայ—շատ մօտիկ Ջէմիլեանի, Ազնունիանների, տղայոց և աղքէկերանց զիմաստայններից
Մ ա ի ս ու ս է
Մ Ի ՓՈՐԹԻԿ ԵՒ ԳՈՒՏՐԻԿ

Տ Ո Ւ Կ Ն Ձ 5

Բանկային պարտք 688 ր.
ԳԱՏԱՐԱՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԴԻՄԵԼ՝
Սուղբերնայ փողոց № 36, գատարաններին կից.
Գաղպուկն ՃԵՐ Ղազարանին

ОСПЕННЫЙ ТЕЛЯТНИК ЖИВОПИСЦЕВА в г.Орль
ԵՆԿԵՆ ՆՆՊԹԻԿ Գլխաւոր արտիկ՝ 50 մարդ համար—35 կող 25 մարդ—15 կող, խոզուկի մէջ—մարդու համար 5 կող: Մի բոլորուց պատան—է քաճակում. ճանապարհատան համար—30 կող: Երկը բոլորուց արտիկ ուղղիկ ԱՄՏԱՐԱՆԵՐԻ ՃԵՐ: Մինչ 20 ամառ նայիլ Օրնոյ բողաք, Կալիկ Լարցուն Քիչոյանցի:

ГОРЬКАЯ ДЕШЕВАЯ ПРОДАЖА

12
ЛЕТ

СЪ 9ГО ПО 21 ФЕВРАЛЯ

ИЗДА
ЦИАЛЬНО
ВЪВЕ

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Сколько
присла
дринит
и
ночима
Кудкин
Кротки
Носки
дичи

Творилъ арт. С. Билора.

Увѣдомляя

при настоящемъ стѣненномъ положеніи рынка, фирма случайно очень выгодно приобрѣла нѣсколько партій товара и съ тѣмъ за окончаніемъ сезона, всѣ товары случайно купленные и оставшіеся отъ сезоновъ въ продолженіи вышеуказанныхъ дней будутъ продаваться

до неслыханнымъ до сихъ поръ дешевымъ цѣнамъ;

при чемъ на оборотъ сего предлагается обратить особое вниманіе на

ПОРАЗИТЕЛЬНОМУ ДЕШЕВИЗМУ ЦѢНЪ.

Գրանցումը Բոբոյի: Մտքովի նախապայտվածն են պահանջում, և եւ առջին եւ նրանց ուղածը, միայն թէ՛ այն զեղբերում: